

УДК 821.111-3

ГЕРМАН МЕЛВІЛЛ, МИТЕЦЬ БЕЗ БІОГРАФІЇ

Михайло Михайлович Калініченко

kalina.ua1980@gmail.com

Кандидат філологічних наук, доцент

Кафедра теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики

Рівненський державний гуманітарний університет

Вул. Степана Бандери, 12, 33000, м. Рівне, Україна

Анотація. порушено питання про необхідність визначення методологічних, історико-літературних пріоритетів, спроможних забезпечити створення творчої біографії Германа Мелвілла, автора широко відомого роману „Мобі Дік”. Нагальність пошуків принципово нової дослідницької парадигми зумовлена кризовим станом численних північноамериканських студій над біографією митця, зосереджених виключно на пошуках задокументованих матеріалів. Унаслідок прихильності дослідників до задоволеної позитивістської, емпіричної моделі помислу, наявні варіанти біографії Мелвілла (заразом з авторитетним двотомником професора Г. Паркера) залишають без відповіді питання творчого ґатунку: не прояснено зв’язки митця із соціальним, культуральним буттям Сполучених Штатів першої половини ХІХ сторіччя; не розв’язано проблему його творчої еволюції. Автор статті реалізує текстуалізоване сприйняття творчого і життєвого шляху Мелвілла. Біографічні обставини його творчого становлення розглянуто у зв’язках із найважливішими дискурсивними практиками доби.

Ключові слова: біографія, текст, дискурс, північноамериканський романтизм, масова література, висока література, Г. Мелвілл.

Свого часу Генрі Джеймс, класик літератури Сполучених Штатів, написав: „The business of a biographer is detail” (працю біографа зумовлюють деталі). Візьмемо до уваги: максимум поважного майстра визначено позитивістською, емпіричною моделлю наукового помислу доби, з якою він був пов’язаний. Історичні дослідження, до яких дотичний жанр біографії, скеровувалися в позаминулому сторіччі відданістю „реальним”, достеменним, достовірним фактам, себто саме „деталю”, на чому, власне, і наголошував Генрі Джеймс. Сьогоднішня гуманітаристика дивиться на речі в дещо відмінний спосіб. Цілковиту зосередженість лишень на задокументованих деталях і фактах вона

сприймає за вислід намагань створювати – замість історичного нарративу, спроможного уявлювати сутнісні моральні, антропологічні, дискурсивні прикмети буття, – такі собі архівні довідки, в яких „деталі” об’єднано каузальними, просторово-часовими зв’язками.

Отже, настанову Генрі Джеймса сучасні професіоналісти біографічних студій мають сприймати з певною засторогою. Звісно, значущість задокументованих деталей незаперечна. Утім, упевненість, що саме вони царюють у біографічному жанрі, цілковито визначаючи його сутність, виглядає не надто справедливою. Недарма, мабуть, І. Л. Волгін, відомий біограф Достоевського, зазначив, що кількісне зростання емпіричних знань не гарантує повноти цілісних осягнень. Згадаймо також відому фразу Ю. М. Тинянова: „Там, де закінчується документ, там я починаю”. З цього пункту погляду і розглянемо колізії, властиві північноамериканським студіям над біографією Германа Мелвілла, звитяжця національного романтизму, автора вславленого на всіх континентах роману „Мобі Дік”.

Почнемо з розголосу, що його мала нещодавня знахідка старовинної світлини, визнаної за досі невідоме зображення митця. На ній бачимо сфотографований здалеку, не дуже чіткий силует чоловіка з бородою, у довгастому сюртуку і високому циліндрі на голові. Обличчя роздивитися неможливо. Людина стоїть в оточенні кількох інших осіб на пірсі Стейтен-Айленду в Нью-Йорку, саме там, де, за свідченнями сучасників, мав звичку прогулюватися, згадуючи здійснені замолоду морські подорожі, старий Герман Мелвілл. Мабуть, то він! Імовірно, цей розпливчастий силует репрезентує саме його! – радо переконували один одного дослідники літератури північноамериканського романтизму [2, с. 14]. З огляду на скудність іконографії, створеної за життя митця, з’ява цього зображення справляє враження нібито неординарної події. Пак, насмілимося стверджувати: ентузіазм, з яким її було сприйнято, прозраджує задавнену зосередженість фахівців мелвіллових біографічних студій на пошуку здебільшого саме „деталей”.

Аби виправдати й пояснити категоричність цього присуду, необхідний хоча б стислий, побіжний огляд наявних на сьогодні наукових біографій митця. Дослідники, які першими стали до цієї справи, зіткнулися з цілковитою відсутністю достовірних документальних свідчень. Пояснення просте: сучасникам Мелвілла було байдуже, що поруч із ними доживав віку всіма забутий літератор. Унаслідок цього перші його біографії, створені Раймондом Вівером (1921) і Льюїсом Мамфордом (1928), не були й

не могли бути точними: бракувало авторитетних і вірогідних джерел та фактів. Із появою цих біографій нащадки Мелвілла, нарешті, схаменулися й почали уважно збирати залишки минулого, котрими вже у сорокові роки скористалися ентузіасти-дослідники Джей Лейда, Леон Ховард і вчені Йельського університету Мертон М. Сільтс-молодший, Уолтер І. Безансон, Уільям Х. Гілман, Мерел Р. Дейвіс, Гарісон Хейфорд, що працювали під керівництвом Стенлі Т. Уільямса. Відтоді розпочалася справжня гонитва за „деталлями” мелвіллового життя. Безперечним лідером став Джей Лейда (1910–1988), який, за спогадами багатьох учнів і симпатиків, із самозреченням віддавався улюбленій справі. 1951 року було видрукувано його уславлений „The Melville Log” – „Журнал (або Літопис) Мелвілла” – два томи, що впродовж десятиліть сприймалися за найавторитетніше зібрання задокументованих матеріалів. Не лише з дозволу, ще й на прохання Лейди ними скористався професор Каліфорнійського університету Леон Ховард. Його біографію Мелвілла було оприлюднено у рік першої публікації „Журналу”. Згодом іще два автори, Едвін Хавіланд Міллер (1975) і Лорі Робертсон-Лоран (1996), у своїх версіях біографії Мелвілла також покористувалися доробком Лейди.

На початку шістдесятих розшукування документів, пов’язаних із Мелвіллом, майже припинилися. Здавалося, ніби все, що можна відшукати, було знайдено. Пошуки продовжували лише невтомний Джей Лейда та його вірний послідовник і приятель Гершел Паркер, котрому на початку їхньої співпраці виповнилося тридцять. 1969 року більшу частину з 90 сторінок доповнень до „Журналу Мелвілла” підготував саме він. Лейда, спостерігаючи за Паркером, зрозумів, який незвичайний талан має цей невтомний архівіст. У нотатках він написав одного разу: „Гершел – водогінний кран”, тобто унікал, котрому при силах пропустити, прогнати крізь себе незліченну череду книжок, старих газет і журналів, маргіналій, листів, щоденників, спогадів, казенних паперів, записів у церковних книгах і ще багато-багато іншого, що визначає щоденні клопоти завзятого біографа.

Під час їхньої останньої спільної дослідницької експедиції у вересні 1986 року Лейда вже був хворий, сили його полишали. Паркер обіцяв наставникові неодмінно створити нову, найточнішу біографію Мелвілла. Почалася довга і нелегка праця: пошуки, розшифрування, транскрибування, датування, порівняння документів. Лише на початку 1990 року було завершено чернетку нової біографії, що базувалася на більш ніж 10 000 опрацьованих документів. У 1996 році

вийшов друком перший том, обсягом у тисячу сторінок, а 2002 року – наступний, не менший за розміром. Сьогодні цей двотомник набув статусу важливої складової мелвіллознавчого континууму. Досліджувати Мелвілла, не зв'язуючись із ним, неможливо.

Утім, беззаперечна значущість купно взятих здобутків професора Паркера не надає підстав, аби висловлювати на адресу його дослідження лишень суперлативи. У 1992 році у написаній разом із професором Брайяном Хіггінсом передмові до збірки есеїв про роман „Мобі Дік” він констатував відчутний поступ сучасного мелвіллознавства. Однак сформулював і дуже принципову пересторогу: „...які б підходи не використовувалися, вони практично завжди спираються на критичні теорії, а не на документальні свідчення, в цьому вони постають скоріш літературною критикою, ніж науковими дослідженнями” [1, с. 24]. Тут відображено щире переконання, що підґрунтям історико-літературних досліджень загалом і біографічних розвідок зокрема мають бути насамперед „документальні свідчення”, – цілком у відповідності до максими Генрі Джеймса про засадничу функцію „деталей”.

Беззастережна відданість „деталям” не слугує на добро біографічним студіям професора Паркера. Дві тисячі сторінок його фундаментальної праці залишають без відповіді питання про специфіку зв'язків Мелвілла зі сповненим драматичних контроверз соціальним, культуральним буттям Сполучених Штатів першої половини ХІХ сторіччя. Автор навіть удався до повного заперечення зв'язків такого ґтибу, наголошуючи на тому, що митець „не мав жодного бажання реагувати на тогочасні національні кризи” [4, с. 498]. Симптоматично, що перші рецензенти доволі ущипливо іронізували з цього, зазначаючи, що Паркер залишив за межами родинного кола Мелвіллів драматичну напруженість економічного, соціального протистояння прибічників і ненависників рабовласництва у 1850-х роках, пройшов повз президентські вибори 1860-го року, котрі передували громадянській війні, обминув протиріччя суспільної, державницької реконструкції по закінченні руйнівного національного конфлікту. Невже Мелвілл жодним чином не „реагував” на все це? Крім мимохідь кинutoї фрази про те, що в сутужну тогочасність жінкам із його родини було надто складно наймати хатніх робітниць, – жодних згадок.

Змушені висловити ще одну, не менш принципову заувагу. Найповніша, найавторитетніша біографія, зорієнтована на ретельне відтворення максимально деталізованої канви життя письменника, не уникає вади, властивої всьому шереху раніш створених

біографій. Жодну з них, разом із двотомником професора Паркера, не можна визнати за творчу – за таку, що відтворює не лише певну сукупність достеменних обставин земного шляху. Літератор Герман Мелвілл, про якого розповіли його численні північноамериканські біографи, залишається загадкою. Постає дивною, нерозпізнаною персоною, що з'явилася з тьмяної безвісті, здивувавши сучасників своїм „Китом”, і швидко зникла в забутті сливе на сімдесят років, котрі мали проминути, щоби співвітчизники нарешті належно поцінували його „magnum opus”, визнавши за найвеличніше досягнення національного красного письменства ХІХ сторіччя.

Непоясненою, нерозв'язаною залишається проблема творчої еволюції Мелвілла. Думка про те, що кожен його новий прозовий твір виникав унаслідок заперечення, спростування попереднього, раніш набутого художнього досвіду, перетворилася на загальник багатьох досліджень. За першими пригодницькими повістями написано заплутаний філософський і водночас авантюрний, присмачений блискітками бунтівної соціальності роман „Марді”. Далі – знов пригодницькі, прості за сюжетом „Редбурн” і „Білий бушлат”. Майже водночас із ними – неймовірно складний „Мобі Дік”. Трохи перегодом – різоче не подібні за художньою фактурою твори: автобіографічний „П'єр”, у якому вирує складна психологічність; історичний, разом пригодницький „Ізраель Поттер”; сатирично-філософський „Шахрай”. Наприкінці життя Мелвілл відшліфовував невеличку повість „Біллі Бад”, струнку, прозору, сповнену водночас якоїсь незбагненої туги. Що скеровувало його шукання, зумовлювало хотіння писати настільки неподібні твори? Чи була то скільки-небудь усвідомлена еволюція творчого помислу, шукання шляху, чи просто блукання наосліп, котрим не було дна? Відповідей нема: цілковита зосередженість на „деталях” у поміч не стає.

Доводиться констатувати відсутність наукового поступу, нестачу конструктивних ідей у мелвіллових біографічних студіях, зорієнтованих на пошук документального матеріалу. Домінування „деталей” дійшло краю, на часі „починати” там, де „закінчився документ”.

Мета статті завбачує визначення методологічних, історико-літературних пріоритетів, спроможних забезпечити створення нової, справді творчої біографії Германа Мелвілла. Спробуємо порушити питання про необхідність принципово нової візії митецької долі Германа Мелвілла. Сучасна гуманітаристика

реалізує текстуалізоване сприйняття всіх проявів соціального, культурального і літературного буття: „поза текстом нічого не існує” [3, с. 83]; „історичне знання втілюється у наративній площині” [6, с. 132]. Явища й процеси, що визначають і зумовлюють існування соціуму і життя кожного окремо взятого його представника, розглядаються за їхньою дискурсивною, вербальною і комунікативною природою і сутністю. Відповідно й біографічна канва творчого шляху кожного митця постає специфічним відображенням, утіленням дискурсивних практик його доби. Безпосереднє дослідницьке завдання статті скеровує наші зусилля до окреслення дискурсивного простору, в якому та у взаємодії з котрим відбулося формування, творче зростання літератора Германа Мелвілла. Такий аналіз, як видається, спроможний слугувати за підложжя подальших сучасних студій над його біографією.

Відокремлення біографії Мелвілла від його доби і відсутність намагань з'ясувати творчу еволюцію митця кореспондують із домінуючою історико-літературною парадигмою, за якою заведено трактувати не лише життя і спадщину автора „Кита”, але й північноамериканський романтизм заразом. Академічна історія літератури вже багато десятиріч ігнорує сутність національного дискурсу Сполучених Штатів першої половини ХІХ сторіччя, його найголовніші ознаки. Тодішня Америка перебувала у стані глибокої суспільно-політичної, духової кризи, трагічним вислідом якої стала громадянська війна, зумовлена не лише протистоянням рабовласників та їх антагоністів. Загальну зневіру суспільства в демократичних ідеалах відображувала масова, популярна література, що завдяки прогресу засобів друкування і розповсюдження мала змогу щоденно звертатися ледь не до кожного громадянина. Зауважимо, що тодішня популярна література – на відміну від сучасної друкованої продукції, зорієнтованої на масового читача, – не обмежувалася розважальною і релаксаційною, адаптаційною функціями. Вона взаємодіяла з ідеологічними настановами соціального й культурального реформізму, не залишалася байдужою до проблем подолання прірви між багатіями і знедоленими, лібералізації релігійного життя, аболіціонізму, робітничої реформи, боротьби за тверезість, здоровий спосіб життя і багатьох інших. Нечисленні тодішні прибічники класичної літературної традиції (високоосвічені інтелектуалісти Нової Англії, Бостонські браміні) не мали сил протистояти навалі масового читива. Популярна література перебирала на себе роль керманича суспільства, головного обвинувача його вад і пороків,

формуючи ментальний, психоемоційний простір усвідомлення ідеологічного, морального хаосу, трагічної безвиході національного буття – дискурс, який увиразнював найболючіші проблеми країни. Його константами були настрої скептицизму, моральний релятивізм, визнання невіршувальності соціальних, економічних протиріч молодій демократії.

У цьому дискурсивному середовищі, рушійною силою якого виступала масова, популярна література, розпочав свій шлях Мелвілл. Вважаємо за необхідно наголосити: кризовий національний дискурс і провідна роль, котру відігравала у його розвої масова література, – саме ці дві обставини справили визначальний вплив на його творчу долю. Не враховувати їхньої значущості у студіях над біографією Мелвілла – припускатися помилки, що веде на вторований, битий шлях пошуку „деталей”.

Тим, хто стане до діла створення нової його біографії, варто зважати на те, що з початку творчого шляху Мелвілл прагнув сенсаційного і комерційного успіху, почувався спроможним підкорювати американського читача. Поривався перетворитися на успішного популярного автора, друкуватися величезними, прибутковими накладами. Водночас він позиціонував себе як майстер глибоких соціальних, філософських узагальнень, митець, спроможний здолати темний хаос, релятивістську стихію масової літератури, сповістити сучасникам справдешні істини, скеровувати, надати дороговкази.

Отже, розглянута в її безпосередньо творчому, літературному аспекті, біографія Мелвілла має неодмінно увиразнювати цю засадничу колізію його свідомості, його складний шлях поміж привабою сенсаційного успіху і відчуттям високого митецького обов'язку. Завдяки такому потрактуванню виникає можливість рецепції його біографії як текстуалізованого утворення, цілісного тексту, в якому нуртували складні внутрішні суперечності, зумовлені не випадковим збігом сприятливих або несприятливих обставин, не блуканням навмання, але зіткненням, контроверзами і взаємодією розбіжних митецьких замірів, що були специфічним відображенням національного соціально-політичного, культурального дискурсу.

Окреслимо найважливіші дискурсивні колізії, котрі на початку творчого шляху визначили подробиці біографії Мелвілла і вплинули на виникнення складного плетива змістових концептів роману „Мобі Дік”.

Повернувшись на батьківщину (1844 р.) після морських мандрів, що тривали п'ять років, але не принесли жодних

прибутків, Мелвілл спробував себе в ролі автора популярних пригодницьких творів – повістей „Тайпі” (1846) й „Ому” (1847), авантурні сюжети яких були просякнуті страхітливими розповідями про канібалів, пікантними еротичними сценами, зображеними на тлі екзотичних декорацій розкішної полінезійської природи. За зізнанням автора, обидві книги адресувалися масовій аудиторії шанувальників популярного читива і не мали жодного іншого призначення („...both books are calculated for the popular reading, or for none at all”). Дебютні тексти Мелвілла засвідчили свідому орієнтацію на стереотипи тодішньої північноамериканської масової літератури: герої-оповідачі обох творів акцентують своє демократичне походження, щиро переймаються проблемами простолюду, рішуче постають проти всього, що обмежує невід’ємні права людини на свободу і щастя. Утім, Мелвілл дуже швидко усвідомив необхідність виходу за межі проблематики, традиційної для популярної літератури. Цьому сприяли біографічні обставини: знайомство з ідеологією націоналістичного об’єднання „Молода Америка”, до якого належав старший брат письменника Гансевурт Мелвілл. Провідники об’єднання обстоювали принципи соціально-економічної, культуральної незалежності Сполучених Штатів від Старого Світу й, насамперед, від колишньої метрополії, ненависної Британії. У своєму пропагандистському запалі вони послуговувалися галасливими, орієнтованими на вподобання демократичного натовпу, риторичними засобами масової літератури, суголосними настроям суспільного незадоволення, протесту, бажанням нещадно скарлати всіх супротивників і недоброзичливців. Радикалізм, наступальна енергетика „Молодої Америки” були до вподоби літератору-початківцю й не лише йому. Всі, кого згодом було визнано класиками національного романтизму, асоціювали сутність американського мистецтва слова з нестримною експресивністю, презирством до традицій і зухвалою свободою самовираження. Генрі Дейвід Торо висловив загальну думку своїх співгромадян, написавши: „У літературі лише нестримність і дикунство приваблюють нас” [7, с. 225]. Тяжіння до сенсаційності втілювалося у страхітливих сюжетах Едгара Алана По, приголомшливих моральних парадоксах Натаніеля Готорна, увиразнилося у збірці „Листя трави” Волта Вітмена. Отже, молодий Герман Мелвілл не був одинаком, коли проголошував, що всі справжні американські літератори мають „стати розбишаками” у мистецтві, та визначав „американський літературний геній” за такий, що „вироблений з якоїсь небезпечної речовини, він обов’язково вибухне і накоїть

чимало лиха, долаючи всі перешкоди, хоча б стримували його потрійні сталеві обручі” [8, с. 219].

Утім, немало лиха, спричиненого „дикунськими” дискурсивними практиками тодішніх політиканів і професіоналістів масової літератури, дуже швидко довелося скуштувати йому самому. Несподівано пішов із життя старший брат Гансевурт. Обставини його передчасної смерті глибоко вразили письменника. Гансевурт був призначений на урядову посаду секретаря посольства в Англії. Майкл Велш, відомий скандальний політик, власник сенсаційної газети „The Subterranean” (перекладається як „щось приховане”), програвши йому в конкуренції за цю посаду, оприлюднив серію наклепницьких статей, назвавши переможця „пустоголовим й нахабним вискочнем”, „нездарою і шарлатаном”. Огидне, мерзенне лихослів’я занурило Гансевурта в тяжку депресію. Невдовзі він помер від запалення мозку. Родинна трагедія спонукала молодшого брата до сумних розмислів про те, на яку страшну, злу й небезпечну, руйнівну силу спроможна перетворюватися нестримна та безсоромна масова друкована продукція.

Спілкування з провідниками „Молодої Америки” надало Мелвіллові ще й дискурсивний досвід, що допоміг йому визначитися зі ставленням до класичної літературної традиції. Літературне крило „младоамериканців” перебувало під орудою журналіста Еверта Дайкіінка, багатющою бібліотекою якого залюбки користувався Мелвілл, і Корнеліуса Метьюза, котрий у минулому мав репутацію непересічного майстра популярного пригодницького жанру. На час знайомства з Мелвіллом обидва вже встигли перетворитися на палких шанувальників класичного високого мистецтва слова і ревних ненависників популярного читива. Метьюз, зокрема, закликав колег-літераторів до створення „нової літератури”, що має утілювати „національний дух і справжній американізм у їхньому найчистішому, найвищому і найширшому сенсі. Вона не повинна використовувати мову, якою розмовляють у тавернах. Їй також слід позбутися помпезної надмірності, властивої політичним промовам, що лунають у Конгресі. Наша література не може вдаватися до нестримної демократичної похвальби, без якої не минає жодного з наших публічних святкувань” [5, с. 126].

Якою ж виявилася власна позиція Мелвілла в цьому національному культуральному дискурсі, що його роздирали навпіл настільки протилежні літературні стратагеми?

До початку праці над романом про Білого Кита Мелвілл спромігся позбутися будь-яких одновимірних переконань. Тогочасні антагоністичні дискурсивні практики він сприйняв за такі, що перебувають у стані нероздільної і незмісної єдності. Американське красне письменство, за його думкою, має уособлювати нестримний, дикунський демократизм масового мистецтва і водночас наслідувати кращі зразки високої світової класики.

Саме таким, причетним до антитетичних стихій, заразом нищої і високої, став його роман „Мобі Дік”. На його сторінках Мелвілл абсолютно вільно, природно поєднав дискурсивні тренди масової, популярної літератури американської демократії з традицією високого, транснаціонального мистецтва. Унаслідок такого синтезу його книга набула ознак всеосяжної, позачасової універсальності, зберігши неповторний питомо національний, американський колорит, позначений яскравими прикметами його доби.

Чи знаємо ми такого Мелвілла, творця такої книги? Новітні історики літератури, автори біографій митця дивним чином уподібнюються його сучасникам, які не зрозуміли, не поцінували цієї спроби увиразнити всеосяжний дискурсивний образ північноамериканської демократичної реальності першої половини XIX сторіччя.

Текстуалізована, сприйнята в дискурсивному літературному, культуральному контексті доби біографія Германа Мелвілла неодмінно має бути написана. На цьому шляху його майбутнім біографам, вірогідно, стане сили скористатися багатющим документальним матеріалом, накопиченим попередниками, щоби зробити наступні, цілком необхідні кроки. Попереду справді захоплююча перспектива: виникає можливість віднайти, побачити й зрозуміти справжнього Мелвілла – такого, яким він був – митця, котрий уважно дослуховувався до буремного різноголосся своєї доби, котрий уникав будь-якої обмеженості (світоглядної, політичної, естетичної). Цілком імовірно, що його нова творча біографія надасть можливість відповісти не лише на суто біографічні питання, заповнити наявні лакуни, але й відкрис стежини до точного потрактування творчих процесів, що зумовили його непросту митецьку долю.

1. *Critical Essays on Herman Melville's Moby-Dick* / [edited by Brian Higgins and Hershel Parker]. – New York : G. K. Hall & Co., 1992. – XIII, 570 p. – (Critical Essays on American Literature).

2. *Delbanco A. Melville : His World and Work / Andrew Delbanco.* – New York : Alfred A. Knopf, 2005. – 415 p.
3. *Lipsitz G. American Studies In A Moment of Danger / George Lipsitz.* – Minneapolis : University of Minneapolis Press, 2001. – 408 p.
4. *Parker H. Herman Melville : A Biography : in 2 v. V. 1. 1819–1851 / Hershel Parker.* – Baltimore; Maryland : The Johns Hopkins University Press, 1996. – 941 p.
5. *Rogin M. P. Genealogy : The Politics and Art of Herman Melville / Michael Paul Rogin.* – New York : Alfred A. Knopf, 1983. – 370 p.
6. *Rowe J. C. The New American Studies / John Carlos Rowe.* – Minneapolis : University of Minneapolis Press, 2001. – 288 p.
7. *The Journal of Henry David Thoreau (1837–1861) / [ed. by Damion Searls].* – New York : New York Review of Books, 2009. – 704 p.
8. *The Letters of Herman Melville / [edited by Merrill R. Davis and William H. Gilman].* – New Haven : Yale University Press, 1960. – 398 p.

ГЕРМАН МЕЛВИЛЛ, ХУДОЖНИК БЕЗ БИОГРАФИИ

Михаил Михайлович Калиниченко

kalina.ua1980@gmail.com

Кандидат филологических наук, доцент

Кафедра теории и практики английского языка и прикладной лингвистики

Ровенский государственный гуманитарный университет

Ул. Степана Бандеры, 12, 33000, г. Ровно, Украина

Аннотация. Актуализирован вопрос о необходимости определения методологических, историко-литературных приоритетов, способных обеспечить создание творческой биографии Германа Мелвилла, автора широко известного романа „Моби Дик”. Неотложность поисков принципиально новой исследовательской парадигмы обусловлена кризисным состоянием многочисленных североамериканских биографий этого художника, нацеленных преимущественно на поиск документальных материалов. В результате приверженности исследователей к устаревшей позитивистской, эмпирической модели мышления, существующие варианты биографии Мелвилла (включая и авторитетный двухтомник проф. Х. Паркера) оставляют без ответа вопросы творческого характера: не выяснены связи художника с социальным, культурным бытием Соединенных Штатов первой половины XIX столетия; не найдено решение проблемы его творческой эволюции. Автор статьи реализует текстуализированное восприятие творческого и жизненного пути Мелвилла. Биографические обстоятельства его творческого становления рассмотрены в связях с дискурсивными практиками эпохи.

Ключевые слова: биография, текст, дискурс, североамериканский романтизм, массовая литература, высокая литература, Г. Мелвилл.

HERMAN MELVILLE, AN ARTIST WITHOUT A BIOGRAPHY

Mychailo Kalinichenko

kalina.ua1980@gmail.com

Department of theory and practice of English and applied linguistics

Rivne State University of the Humanities

Stepana Bandery street, 12, 33000, Rive, Ukraine

Abstract. The article actualizes the necessity to specify methodological, historical and literary priorities, which may ensure the production of a biography of the creative work of Herman Melville, the author of the widely famous novel *Moby-Dick*. The urgency of the search for a principally new scholarly paradigm is conditioned by the crisis state of numerous North American biographies of the artist, which are primarily aimed at the exploration of documental materials. As the result of this scholarly devotion to obsolete positivistic, empirical models of thought, the existing variations of Melville's biography (including the authoritative two-volume biographical work of professor H. Parker) leave unanswered the issues of creative character: the connections of the writer with the social and cultural reality of the United States of the first half of the nineteenth century remain unreciprocated; the problem of Melville's artistic evolution also awaits proper solutions. The author of the article realizes a textual comprehension of the writer's creativity and personal life. Biographical circumstances of the process of his artistic maturation are reviewed in terms of their connections with the discursive practices of Melville's age.

Key words: biography, text, discourse, North American Romanticism, mass-market literature, highbrow literature, H. Melville.

References

1. *Critical Essays on Herman Melville's Moby-Dick*. New York, 1992, 570 p.
2. Delbanco A. *Melville : His World and Work*. New York, 2005, 415 p.
3. Lipsitz G. *American Studies In A Moment of Danger*. Minneapolis, 2001, 408 p.
4. Parker H. *Herman Melville : A Biography*. Baltimore, Maryland, vol. 1, 1996, 941 p.
5. Rogin M. P. *Genealogy : The Politics and Art of Herman Melville*. New York, 1983, 370 p.
6. Rowe J. C. *The New American Studies*. Minneapolis, 2001, 288 p.
7. *The Journal of Henry David Thoreau (1837–1861)*. New York, 2009, 704 p.
8. *The Letters of Herman Melville*. New Haven, 1960, 398 p.

Suggested citation

Kalinichenko M. Herman Melvill, mytets' bez biohrafii [Herman Melville, an Artist without a Biography]. *Pytannia literaturoznavstva*, 2014, no. 89, pp. 17–28. (in Ukrainian).

Стаття прийнята до друку 19.11.2014 р.